
Energētiskās koksnes produktu uzglabāšanas standarts

LVM Mežsaimniecības ražošana

2025.gada februāris

Dokumenta nolūks

- definēt un aprakstīt AS „Latvijas valsts meži” mežsaimniecības ražošanas virziena enerģētiskās koksnes produktu pārstrādes un uzglabāšanas noteikumus;
- nodrošināt kontroli par enerģētiskās koksnes produktu izvietojuma pamatprincipu ievērošanu koksnes uzglabāšanas vietās ;
- nodrošināt atpazīstamību AS „Latvijas valsts meži” īpašumā esošiem enerģētiskās koksnes produktiem to uzglabāšanas vietās;
- nodrošināt kontroli par enerģētiskās koksnes produktu drošu uzglabāšanu.

Dokumenta mērķauditorija

Šī dokumenta mērķauditorija ir AS „Latvijas valsts meži” mežsaimniecības virziena darbinieki, AS „Latvijas valsts meži” pakalpojumu sniedzēji (šķeldas pārkraušanas un pārvadāšanas pakalpojumu sniedzējs, enerģētiskās koksnes šķeldošanas pakalpojumu sniedzējs, enerģētiskās koksnes produktu uzņēmums), kuri ir iesaistīti enerģētiskās koksnes produktu loģistikas, pārstrādes un kontroles procesu nodrošināšanā koksnes produktu uzglabāšanas vietās.

Dokumenta pielietojums

Izmantojams AS „Latvijas valsts meži” saimnieciskās darbības nodrošināšanā, kontrolē un prasību noteikšanā pakalpojumu sniedzējiem.

Dokumenta īpašnieks

AS „Latvijas valsts meži” Enerģētisko koksnes produktu vadītājs.

Darbības sfēra

Šis enerģētiskās koksnes produktu izvietojuma standarts attiecas uz procesiem, kas saistīti ar enerģētiskās koksnes produktu novietošanu/uzglabāšanu enerģētiskās koksnes terminālos, pagaidu uzglabāšanas vietās, ostās u.c., ko veic AS „Latvijas valsts meži”.

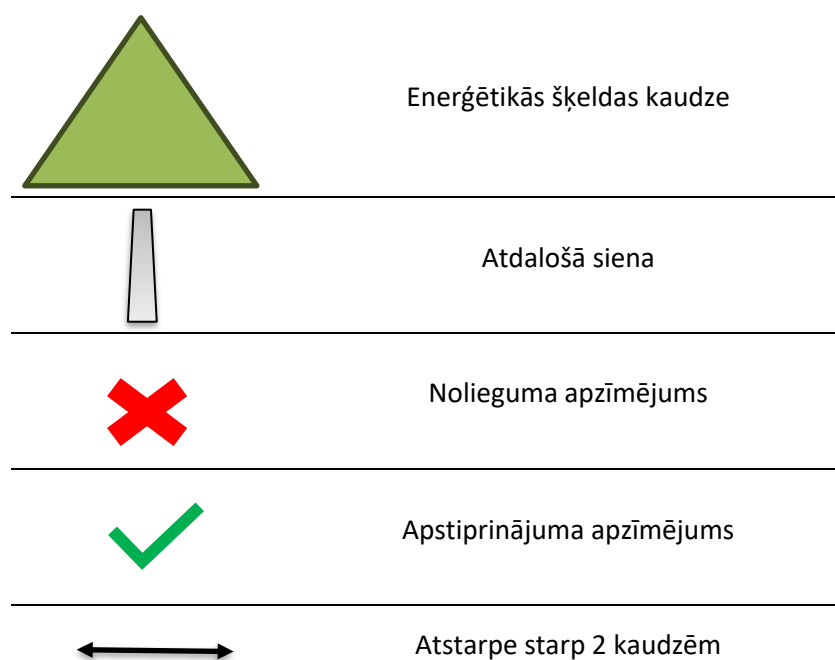
Satura rādītājs

SKAIDROJOŠĀ VĀRDNĪCA	3
LIETOTIE APZĪMĒJUMI	4
LIETOTIE SAĪSINĀJUMI APZĪMĒJOT ENERĢĒTISKO KOKSNI	4
IESPĒJAMIE LVM CERTIFICĒTĀS KOKSNES PAZIŅOJUMI	4
ŠĶELDAS UZGLABĀŠANAS KAUDŽU IZVIETOJUMS	5
KAUDŽU SAVSTARPĒJĀ NOVIETOŠANA	5
KAUDŽU IZMĒRS UN FORMA	7
KAUDŽU MARĶĒŠANA UN NUMERĀCIJA	9
UZGLABĀŠANAS LAUKUMS	9
REKOMENDĀCIJAS	9
RĪCĪBAS PLĀNS ŠĶELDAS PAŠAIZDEĢŠANĀS RISKU MAZINĀŠANAI	10

Skaidrojošā vārdnīca

- Sortiment – koksnes produktu veids, t.i. apaļie kokmateriāli (malka, papīrmalka u.c.) un šķelda.
- Suga – koku sugu veids, bērzs, apse u.c. Energētiskās koksnes kaudze- šķeldas produktu krāvums.
- Energētiskās koksnes kaudze – šķeldas produktu krāvums.
- Stāvs- šķeldas produktu krāvuma maksimālais augstums, kuru sasniedz veidojot enerģētiskās koksnes kaudzi ar nosacījumu, ka kraušanas tehnika nepārvietojas pa krāvuma virsmu.
- Pārvietošanās ceļi – iebraukšanas un izbraukšanas ceļi termināla teritorijā.
- Koksnes uzmērīšanas rampa – apaļo kokmateriālu un enerģētiskās šķeldas uzmērīšanas paaugstinājums, kas paredzēts koksnes uzmērītājam kravas parametru un kvalitātes noteikšanai
- Īstermiņa uzglabāšana- šķeldas uzglabāšana paredzēta līdz 4 mēnešiem, vai ilgāk, ja paredzēta šķeldas dzesēšana (pārkraušana);
- Ilgtermiņa uzglabāšana- šķeldas uzglabāšana ilgāk par 4 mēnešiem, ja netiek paredzēta šķeldas dzesēšana (pārkraušana).

Lietotie apzīmējumi

Lietotie saīsinājumi apzīmējot enerģētisko koksnē

Šķelda – enerģētiskā šķelda, kura iegūta pārstrādājot ciršanas atliekas;

Iespējamie LVM sertificētās koksnē paziņojumi

Produkts vai pakalpojums, kas ir sertificēts no PEFC akreditētās sertificētās iestādes puses, kā atbilstošs PEFC apstiprināto standartu prasībām. Iespējamie AS LVM sertificētās koksnē paziņojumi:

- BMCERT-PEFC-COC-00015, 100% PEFC certified
 - BMCERT-PEFC-COC-00015, PEFC Controlled Sources
 - PEFC COC RED II kods RED II compliant - PEFC
 - Nav sertifikāta.
- ✓ Nav pieļaujama enerģētiskās šķeldas iekraušana vienā kaudzē ar dažādiem sertificētā materiāla paziņojumiem. Enerģētiskā šķelda jākrauj grēdā ar atbilstošo sertificētā materiāla paziņojumu. Piemēram: ja uz transportēšanas pavaddokumentiem ir norādīts tikai 100% PEFC certified sertificētā materiāla paziņojums, tad krava jākrauj kaudzē ar 100% PEFC certified sertificētā materiāla paziņojumu.

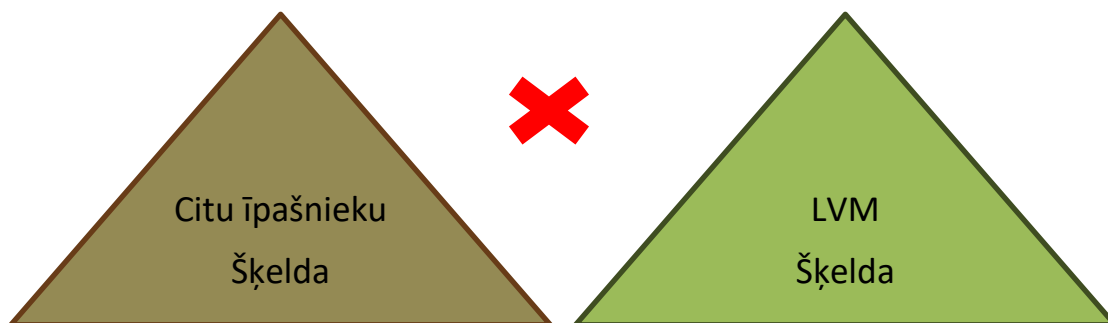
Šķeldas uzglabāšanas kaudžu izvietojums

Koksnes produktu aprīte pagaidu uzglabāšanas vietās tiek veikta pēc principiem;

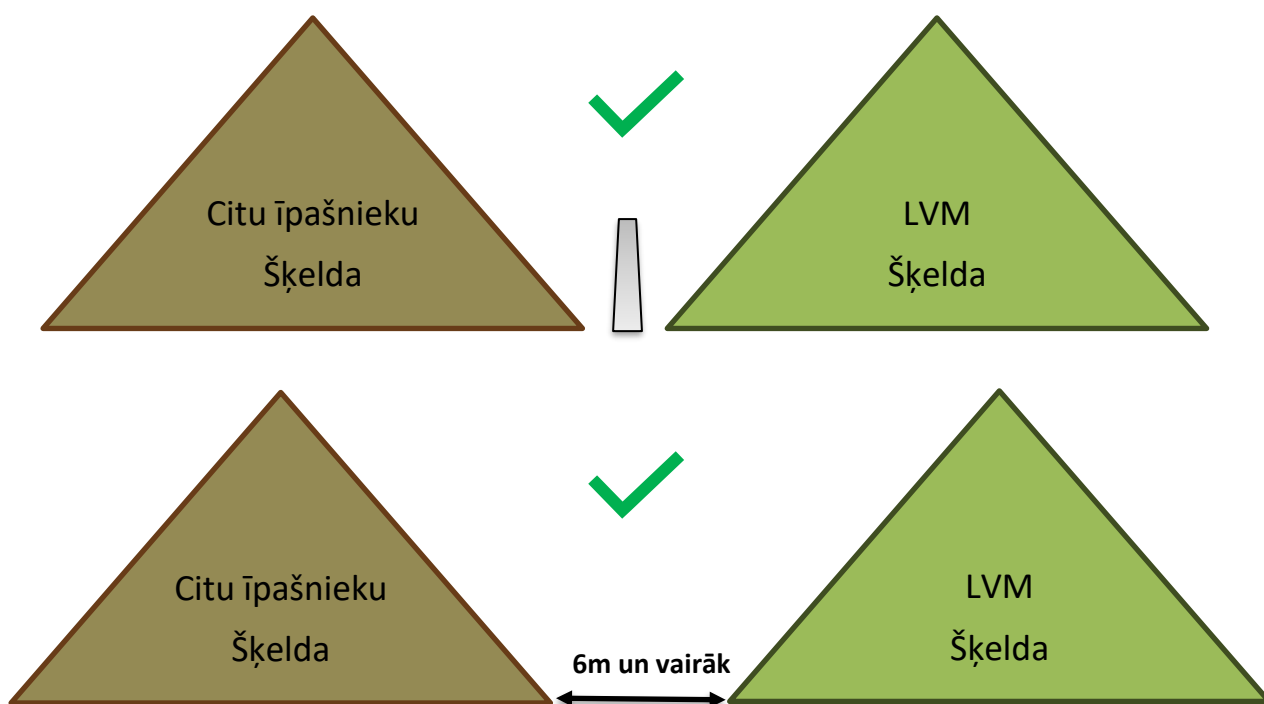
- enerģētiskās šķeldas noliktavas veidošanā izmanto FIFO metodi, kas paredz enerģētiskās šķeldas aprīti pēc principa „pirmais iekšā – pirmais ārā”;
- ja kādām koksnes produktu kaudzēm ir risks zaudēt kvalitāti, tām aprīte tiek organizēta kā prioritāra.

Kaudžu savstarpējā novietošana

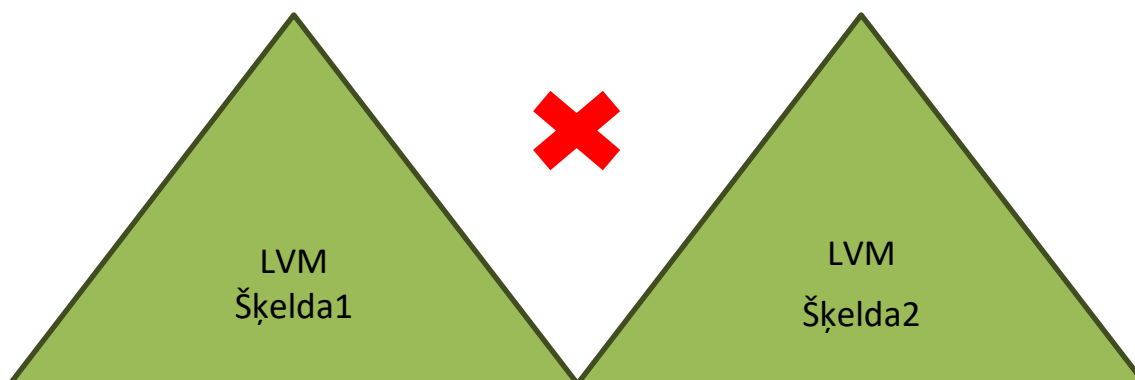
Nepielaujama AS „Latvijas valsts meži” un citu klientu šķeldas kaudžu savstarpējā novietošana, attēls 1

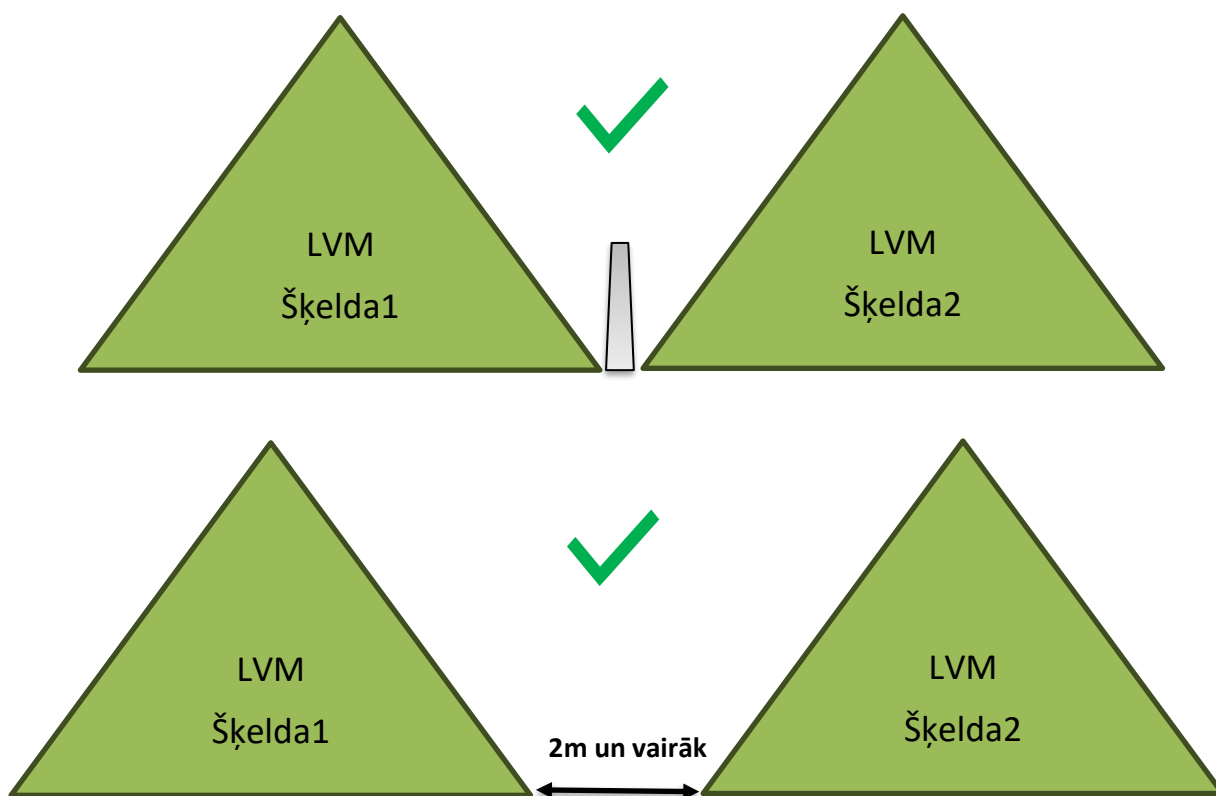
Pielaujama AS „Latvijas valsts meži” un citu klientu šķeldas kaudžu savstarpējā novietošana, attēls 2;3

Nepielaujama AS „Latvijas valsts meži” šķeldas kaudžu savstarpējā novietošana, attēls 4

Pielaujama AS „Latvijas valsts meži” šķeldas kaudžu savstarpējā novietošana, attēls 5;6

Izvietojot šķeldas kaudzes jāievēro sekojoši nosacījumi:

- Izvietojot šķeldas kaudzes, primāri jāievēro Ministru kabineta noteikumi Nr. 238 "Ugunsdrošības noteikumi"
- Šķeldas atļauts uzglabāt un/vai nokraut uz cietā vai nestingrā seguma (ja to nosaka
- īpaši līguma nosacījumi);
- Atdalošās sienas atļautas vienīgi gadījumos, ja tās veido viengabala konstrukciju, bez spraugām un citiem veidojumiem, lai novērstu skābekļa piekļūšanu šķeldai;
- Kategoriski aizliegta šķeldas kaudzes blietēšana.

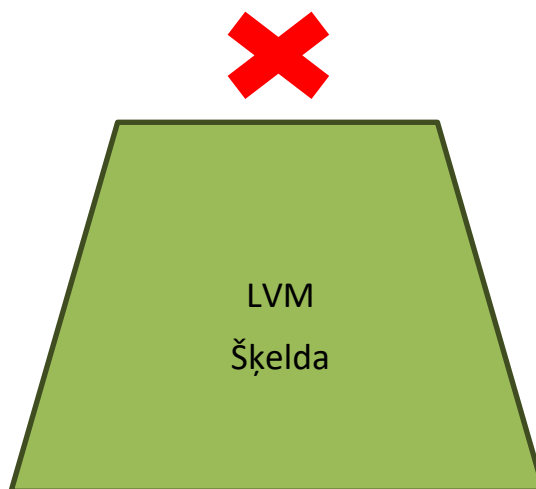
Kaudžu izmērs un forma

Kraujot šķeldu jāievēro sekojošus nosacījumus:

Ilgtermiņa uzglabāšana

Ja šķeldu paredzēts uzglabāt 4 mēnešus un vairāk, neparedzot šķeldas dzesēšanu:

- Kaudzei OBLIGĀTI tiek veidota piramīdas forma
- Nav pieļaujama nelīdzenas, plakana veida kaudzes virsma;

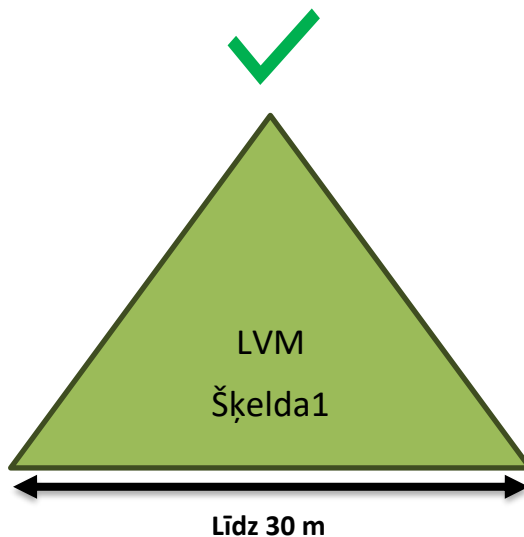

- ja nepieciešams pārvietoties ar tehniku pa kaudzes virsmu (formas veidošanai), kaudzes apakšējais platums pieļaujams **ne lielāks par 20 m**, ja kaudzes veidošanai nav izmantotas atbalsta sienas;
- ja nepārvietoties ar tehniku pa kaudzes virsmu (formas veidošanai), kaudzes apakšējais platums pieļaujams **ne lielāks par 30 m**.

Īstermiņa uzglabāšana

Ja šķeldu paredzēts uzglabāt līdz 4 mēnešiem :

- Kaudzes forma pēc iespējas tiek veidota piramīdas formas, bez nelīdzenumiem, reljefa formām, kuras veicina nokrišņu uzkrāšanos;
- Aizliegts pārvietoties ar tehniku pa kaudzes virsmu (formas veidošanai);
- Kaudzes apakšējais platums pieļaujams **ne lielāks par 30 m**.

Citi nosacījumi:

- Ja kaudzes (uzglabāšanas tilpnes) platums var pārsniegt iepriekšminētos rādītājus, pieļaujams veidot atsevišķus piramīdveida šķeldas krājumus, starp kuriem ievērota atstarpe ne mazāku par 0.5 metriem.

- Obligāti jābūt pieejai visā garumā vismaz vienai šķeldas kaudzes sānu (garākai) malai;
- Nepieciešams brīvs laukums, lai ar kraušanas tehniku netraucēti iespējama šķeldas pārkraušana šķeldas dzesēšanas nodrošināšanai.

Kaudžu marķēšana un numerācija

Lai būtu atpazīstama AS Latvijas Valsts Meži enerģētiskā koksne, uzskaites sistēmā tiek veidota kaudžu marķēšana un numerācija. Marķēšanas koda piemēri: Šķeldas 1 LVM; Šķeldas 2 LVM.

Uzglabāšanas laukums

- ✓ Nedrīkst atrasties svešķermeņi (ogles, akmeņi, kluču atgriezumi, metāla gabali, asfalta atlūzas, lieli ledus un sniega gabali, stikli, u.t.t), kas var izsaukt enerģētiskās koksnes kvalitātes samazināšanos;
- ✓ Pēc šķeldošanas vai kraušanas darbu pabeigšanas, kaudžu vietas ir jānotīra no koksnes atliekām.

Rekomendācijas

- ✓ Lai minimizētu šķeldas sablīvēšanos, šķeldas kaudzes formas izveidošanai izmantot tādu tehniku un /vai palīgierīces, lai nevajadzētu pārvietoties pa kaudzes virsmu;
- ✓ Ar autotransportu piegādāto šķeldu pēc iespējas ātrāk ievietot kaudzē, lai nokrišņu gadījumā nepalielinātos šķeldas mitrums;
- ✓ Kravām, kurām ir palielināts mitruma daudzums, ja iespējams, pirms iekraušanas kaudzē ļaut apžūt, kraut kaudzes virspusē vai veidot atsevišķu kaudzi.

Koksnes uzmērītāja pienākumi

- Nodrošināt Koksnes Piegāžu ķēdes nosacījumu ievērošanu;
- Ievērot „ Enerģētiskās koksnes darbības standarta” nosacījumus;
- Norādīt katras enerģētiskās šķeldas kravas izkraušanas vietu Stividoram (traktortehnikas operatoram);
- Nodrošināt kaudžu uzskaiti (uzskaites sistēmā un uz tāfeles)
- Nodrošināt katras pastāvīgās uzglabāšanas vietas laukuma shēmu regulāru aktualizēšanu (pēc kuģa kraušanas darbu pabeigšanas);
- Ja tiek konstatēts kāds pārkāpums vai neatbilstība, nekavējoties par to ir jāziņo AS „Latvijas valsts meži” pārstāvim.

Stividora (kraušanas pakalpojumu sniedzēja) pienākumi

Nodrošināt Koksnes piegāžu ķēdes nosacījumu ievērošanu;
Nodrošināt „ Enerģētisko koksnes produktu uzglabāšanas standarta” nosacījumus;
Nodrošināt kaudžu specifiku ievērošanu;
Nodrošināt enerģētiskās šķeldas izvietojumu koksnes uzmērītāja norādītajā vietā. Ja kravas tiek uzmērītas pēc automātiskās uzmērīšanas metodes, to izvietojuma uzdevumu sniedz AS LVM darbinieks;
Nodrošināt uzglabāšanas laukuma prasību ievērošanu;
Nodrošināt uzskaiti gan ienākošajai, gan izejošajai koksnes produktu plūsmai.

Rīcības plāns šķeldas pašaizdegšanās risku mazināšanai

Iesaistītās puses:

1. AS "Latvijas valsts meži" (LVM) pārstāvji:
 - 1.1. Koksnes terminālu kontroles speciālists (tel. 29478451);
 - 1.2. Enerģētisko koksnes produktu vadītājs (tel. 28307193);
 - 1.3. Vecākais šķeldu speciālists (tel. 25494716);
2. Ostu piestātnes operatora pārstāvis, šķeldas uzglabāšanas, pārkraušanas pakalpojumu sniedzējs

Darbību apraksts:

1. Vismaz reizi mēnesī Koksnes terminālu kontroles speciālists apseko šķeldas atlikumus ostās, šķeldas uzglabāšanas laukumos izvērtējot pašaizdegšanās riskus.
2. Ikdienā koksnes uzmērītājs, ostas piestātnes operatora un uzglabāšanas un pārkraušanas pārstāvji vizuāli novērtē šķeldas kaudzes.
3. Koksnes uzmērītājs un/vai ostu piestātnes operatora pārstāvis, un/vai uzglabāšanas un pārkraušanas pārstāvis, konstatējot šķeldas pašaizdegšanās risku, informē AS "Latvijas valsts meži" pārstāvi 1. punktā norādītajā secībā.
4. LVM pārstāvis:
 - 4.1. . Izvērtē situāciju un pieņem lēmumu par pārkraušanas un/vai dzesēšanas darbiem:
 - 4.1.1. Kopā ar ostas piestātnes operatora vai pārkraušanas pārstāvjiem vienoties par šķeldas pārkraušanas darbiem;
 - 4.1.2. Kopā ar ostas piestātnes operatora vai pārkraušanas pārstāvjiem noteikt šķeldas kaudzes laistīšana vietas.;
 - 4.1.3. Kopā ar ostas piestātnes operatora pārstāvjiem vai pārkraušanas pakalpojumu sniedzēju vienoties par šķeldas dzesēšanas laukumu;
 - 4.1.4. Kopā ar ostas piestātnes operatora pārstāvjiem vai pārkraušanas pakalpojumu sniedzēju vienoties par atdzesēto šķeldas krautnēšanas vietām;
 - 4.1.5. Kopā ar ostas piestātnes operatora pārstāvjiem vai pārkraušanas pakalpojumu sniedzēju vienoties par pašaizdegšanās riska kaudzes rakšanas/pārkraušanas darbu secību;
 - 4.1.6. Pēc pārkraušanas, dzesēšanas un /vai dzesēšanas darbiem lemj par pārvestām/atdalītām šķeldas kaudzēm (atstāt nodalītas vai krautnēt kopējā kaudzē).
 - 4.2. Enerģētisko koksnes produktu vadītājs apstiprina pakalpojumu sniedzēju nostrādātās stundas un izmaksas.

Ja konstatē šķeldas degšanu ar atklātu liesmu, nekavējoties pa tālruni 112 informēt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu (VUGD), rīkoties atbilstoši VUGD norādījumiem, informēt AS LVM pārstāvi 1.punktā noteiktajā secībā.